

تعیین مناسب‌ترین روش تکثیر غیرجنسی پایه‌های به

قاسمی، ابوبعلی

مرکز تحقیقات کشاورزی اصفهان

پایه‌های پاکوتاه به خاطر نقشی که در افزایش عملکرد و کاهش هزینه‌های تولید میوه دارند کاربرد آنها در باغ‌های تجارتي از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد این موضوع مخصوصاً در سیب و گلابی بسیار مهم می‌باشد. به از زمانهای قدیم بعنوان پایه‌ای پاکوتاه برای تکثیر ارقام گلابی مورد استفاده قرار گرفته و هم اکنون نیز در بیشتر کشورها از این پایه‌ها باری تولید درختان پاکوتاه گلابی استفاده می‌شود. تکثیر تجارتي سریع و آسان و کم هزینه پایه‌های رویشی یکی از مسائل مهم کاربرد این پایه‌ها در صنعت باغداری می‌باشد بنابراین دستیابی به روشی مناسب جهت تکثیر انبوه پایه‌های رویشی با توجه به امکانات موجود در هر کشور یکی از اهداف توسعه کاربرد این پایه‌هاست. بر این اساس جهت تعیین مناسب‌ترین روش تکثیر تجارتي پایه‌های کوئینس در این تحقیق ۳ روش تکثیر غیرجنسی شامل ریشه‌دار کردن قلمه‌های خشبی، خوابانیدن کپه‌ای و شیاری ۴ پایه کوئینس (PQBA29, Quince) در قالب آزمایش فاکتوریل با طرح پایه بلوک‌های کامل تصادفی در ۳ تکرار در ایستگاه تحقیقات کشاورزی کجوترآباد اصفهان به مدت ۲ سال مورد بررسی قرار گرفت. علاوه بر این غلظت‌های مختلف هورمون IBA، نوع بستر کاشت و زمان تهیه قلمه نیز مطالعه گردید. نتایج بررسی‌های انجام شده نشان داد که بیشترین درصد ریشه‌زایی، تعداد و متوسط طول ریشه در قلمه‌های خشبی از غلظت ۲۰۰۰ قسمت در میلیون هورمون IBA در زمان اسفندماه و در بستر پرلایت + ماسه در شاسی نیمه گرم به دست آمده است. همچنین در روش‌های خوابانیدن کپه‌ای و شیاری بیشترین درصد ریشه‌زایی، تعداد و طول ریشه در

شاخه‌های تیمار شده با هورمون و در بستر تهیه شده حاصل شده است. از نظر نوع پایه در درجه اول Q.A سپس PABA29 و در مرحله پایه‌های Q.B و Q.C دارای بیشترین قلمه یا شاخه ریشه‌دار بودند. با توجه به بررسی‌های انجام شده روش تکثیر خوابانیدن کپه‌ای در بستر تهیه شده به دلیل سهولت انجام عمل، ریشه‌دار شدن تعداد بیشتری از شاخه‌ها و هزینه کم مناسب‌ترین روش تکثیر غیرجنسی پایه‌های کوئینس می‌باشد.